

Az ide vágó legnevezetesebb munkát szintén egy görög írta e század elején, t. i. *Zavírasz György*, a ki görög, latin, francia, német, olasz és magyar könyvekből jegyezte ki mind ama görög munkákat, melyek Konstantinápoly bevétele után napvilágot láttak, vagy csak kéziratban őriztetnek Európa különféle könyvtáraiban. *Zavírasz* azért meríthetett magyar könyvekből is, mert 1760 óta hazánkban tartózkodék s Pesten végezte be földi pályafutását 1804-ben augusztus 28-án. A tudományok iránti szeretetét tanusítja az, hogy könyvtárára ötvenezer forintot költött. Halála után könyvtárát a pesti göröggözség örökölte, mely azonban nem tartván könyvtárnokot, hozzáférhetlenné teszi e könyvtárt, melyben *Zavírasz*nak mintegy 29 kézírata is találatik. Ennélfogva időszerű volna talán a pesti görögajku községet felszólítani, hogy engedje át e könyvtárt a Magyar Akademiának.

Zavírasz munkája a Konstantinápoly bevétele után virágzott görög írókról szintén csak kéziratban létezik, és pedig Athénben, a nemzeti könyvtárban. Czíme ez: *Νέα Ἑλλάς, ἤτοι ἱστορία τῶν πεπαιδευμένων Ἑλλήνων, τῶν μετὰ τὴν θλιβερὰν τοῦ γένους ἡμῶν κατάστασιν ἀκμασάντων καὶ τὴν προβεβη κῆραν καὶ ψυχορραγοῦσαν Ἑλλάδα τοῖς αὐτῶν πόνοις τε καὶ ἰδρωσίν ὡς οἷόν τε ἦν ἀντιπελαρογησάντων καὶ ἀναζωπυρησάντων, ἐν ἧ καταλέγονται καὶ πάντα σχεδὸν τὰ συγγράμματα αὐτῶν, καὶ ποῦ καὶ πότε καὶ ποσάκις ἐξεδόθησαν, τὰ δὲ ἀνέκδοτα ἐν τίσιν βιβλιοθήκαις τῆς Εὐρώπης ἢ τῆς Ἑλλάδος ἐναπόκεινται, συνεραρισθεῖσα ἐκ διαφόρων Ἑλλήνων, Λατίνων, Γάλλων, Γερμανῶν, Ἰταλῶν, Οὐγγρων συγγραφέων, ἅμα δὲ ἐξ ἰδίας ἀναγνώσεως πολλῶν συγγραμμάτων ἐκδοθέντων τε καὶ τύποις ἐπιανεκδότην, ἐν τάξει χρονολογικῇ τεθεῖσα, παρὰ Γεωργίου Ἰωάννου Ζαβίρα, τοῦ ἐκ Σιατιστῆς τῆς Μακεδονίας.*

Azaz: Uj-Hellasz, vagy a tudós hellének története, kik nemzetünk sanyarú állapotá után virágoztak s az előregedett és vonagló Hellasz munkáik s izzadásuk által kitelhetőleg ápolták és fölélesztették, melyben elő is soroltnak majdnem összes munkáik s hol és mikor és hányszor adattak ki s Európának vagy Hellasznak mely könyvtáraiban találkoznak kiadatlan munkáik; összegyűjtötte különféle görög, latin, francia, német, olasz, magyar írókból, valamint saját olvasmányu kiadott és kiadatlan munkákból, s időrendbe szedte Zavírasz György János Szia-tistából Macedóniában.

Száthasznak második segédforrásul szolgált *Vrétoz Papadó-pulosz András* hasonnemű munkája, melynek első része 1854-ben,

másodika 1857-ben jelent meg Athénben e czím alatt: *Νεοελληνική Φιλολογία, ήτοι κατάλογος τῶν ἀπὸ πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μέχρι ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι βασιλείας τυπωθέντων βιβλίων παρ' Ἑλλήνων εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἢ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.*

Azaz: Új-hellén irodalom, vagy a byzanczi császárság bukásától a görögországi királyság föllállításáig görögök által a társalgási vagy régi görög nyelven kinyomatott könyvek jegyzéke.

Ebben 523 görög írónak az életrajza és 1272 görög munkának a czíme közöltetik, melyek Konstantinápoly bukásától a görög királyság föllállításáig nyomattak ki. E munkák közül 466 hittani tartalmu 101 szerzőtől. A többi 806 munka világi tartalmú és pedig:

Beszélyek, regények	16
Bölcsészet	49
Classicusok kiadásai	117
Encyclopaedia	7
Festészetről	1
Földrajz	32
Gazdászat	5
Görög classicusok népnyelvre fordítva	28
Hadtudomány	3
Hírlap	7
Jogtan és politika	43
Kereskedelem	10
Költészet	114
Mathematika	27
Mythologia	3
Naptár	12
Nevelészet	34
Nyelvtan	103
Orvostudomány	30
Rhetorika, szónoklat, emlékbeszédek	21
Szótár	26
Tengerészet	4
Természettudomány	19
Történelem	73
Vegyes	18
Verstan	4
Zenészetről	1

Ezek közül fordítás, és pedig:

Angolból	8
Arabsból	1
Francziából	62
Latinból	20
Magyarból	1
Németből	32
Olaszból	41
Oroszból	6
Perzából	1
	172

Innen látszik, hogy a görögök Konstantinápoly bukása óta a görög királyság alapításaig nem élődtek idegen irodalmakból, mint-hogy munkáiknak csak egy negyede van fordítva.

Naugyobb jelentőségű *Száthasz* munkája, mely kimutatja a régi és újkori görögök szellemkötelékének folytonosságát s diadalmasan czáfolja meg némely európai tudósok előítéleteit, kik azt állítják, hogy a jelenkori görögök semmi szellemrokonságban sem állnak a régiekkel; mert a szolgaság legsanyarúbb korában is találkoztak elegendő számú görög férfiak, kik ismereteik, ritka tudományuk, irodalmi munkásságuk, a szabadelvű eszmék terjesztése s a nemzeti műveltség előmozdítása által tűntek ki. Mindjárt a görög császárság elenyészte után sokan egész vagyonukat hagyományozták nemzeti tanodák alapítására s észtehetséges ifjak kiképzetésére, hogy majdnem mint tanítók világosítsák föl a népet.

Száthasz 1475 görög férfit nevez meg, kik Konstantinápoly bukásától 1821-ig irodalmilag működtek. S ezek közül mintegy 570-ről részint bővebb részint rövidebb életrajzot is közöl.

Miután azonban Vretosz és Száthasz munkái csak időrendben sorolják elő az írókat és munkáikat, nem pedig irodalmi szakok szerint, nem sajnáltam a fáradságot, Száthasz munkájából minden századról átnézeti táblát készíteni, melyből kitűnjenek az akkor élt görög írók születési helyei s munkáik nemei. De csak azon születési helyeket jegyeztem föl, melyek egykor, legyenek akár Görög-, akár Törökországban, valóságos görög területet képeztek.

XV. század.

A.

<i>Hely vagy tartomány neve :</i>	<i>Az ott született írók száma :</i>
Aegeumi szigetek	1
Aetolia	1
Agrapha	1
Athén	2
Chios	4
Créta	12
Ephesus	1
Euboea	1
Imbros	1
Karystos	1
Konstantinápoly	9
Korfú	1
Korinth	1
Koróni	1
Lesbos	1
Leukadia	1
Peloponnéz	3
Rhodus	2
Sparta	4
Thessalonik	2
Trapezunt	4
	54

B.

<i>Munkák neve :</i>	<i>Munkák száma :</i>
Beszélyek	1
Bölcsészet	36
Chronologia	4
Classicusok kiadásai	34
„ magyarázatai	11
Csillagászat	1
Festészet	2
Földrajz	6
Hittan	117

<i>Munkák neve:</i>	<i>Munkák száma:</i>
Költészet	30
Mythologia	1
Nevelészet	1
Nyelvtan	28
Orvostudomány	4
Politika	10
Régészet	7
Rhetorika, emlékbeszédek	33
Szótárak	5
Természettudomány	1
Történelem	21
Törvénytudomány	1
Zenészet	1
	356

E közül van fordítva:

Latinból	5
Olaszból	1

XVI. század.

A.

<i>Hely vagy tartomány neve:</i>	<i>Az ott született írók száma:</i>
Acarnania	1
Anchialos	1
Argos	1
Arta	1
Athén	2
Cephalonia	3
Chios	14
Creta	23
Cyprus	12
Epirus	1
Janina	2
Konstantinápoly	1
Korfu	14
Korinth	1
Koroni	1

<i>Hely vagy tartomány neve:</i>	<i>Az ott született írók száma:</i>
Megalospilaeon	1
Messene	1
Monembasia	4
Nauplia	4
Patras	1
Peloponnéz	1
Rhodus	2
Rhyndakos	1
Samos	1
Sparta	1
Thessalonik	2
Zante	6
	103

B.

<i>Munkák neve:</i>	<i>Munkák száma:</i>
Beszélyek	1
Bölcsészet	6
Chronologia	8
Classicusok kiadásai	9
„ magyarázatai	56
„ fordításai népnyelvre	4
Csillagászat	2
Czimertan	1
Építészet	1
Ethnographia	1
Festészet	1
Földrajz és útleírás	9
Hittan	130
Költészet	30
Nevelészet	1
Nyelvtan	8
Orvosi	1
Régészet	1
Rhetorika	1
Számтан	1
Szobrászat	1
Szótár	7

<i>Munkák neme :</i>	<i>Munkák száma :</i>
Természettudomány	2
Történet	30
Törvénytudomány	4
Vegyések	30
Zenészet	1
	345

Íme tehát a XVI-ik századból, melyben némely újabb írók a görögöket mint barbárokat festik, 103 szerző 345 munkával. Ha pedig azon férfiakat is számítjuk, kikről nem tudni, hogy miféle munkákat írtak s kiket csak név szerint sorol elő Száthasz, kitűnik, hogy a XVI-ik században mintegy négyszáz tudós virágozott a görögöknél.

Azt sem lehet említés nélkül hagyni, hogy a 345 munka közül csak három fordítás van, és pedig latinból.

Ha végtére ama munkákat is venném számításba, melyeket e században a görögök latin és olasz nyelven írtak, könnyen ötszáz munkában látnók feltüntetve a görögök szellemi termékeit.

XVII. század.

A.

<i>Hely vagy tartomány neve :</i>	<i>Az ott született írók száma :</i>
Acarmania	1
Aetolia	1
Andros	1
Arcadia	1
Arta	1
Athén	6
Callipolis	1
Cephalonia	5
Chios	15
Creta	32
Cyprus	12
Ephesus	1
Epiphania	1
Epirus	3
Janina	7

<i>Hely vagy tartomány neve :</i>	<i>Az ott született írók száma :</i>
Konstantinápoly	4
Korfu	14
Korinthia	1
Leukadia	2
Locris	1
Macedonia	3
Melos	1
Nauplia	1
Naxos	1
Patmos	1
Peloponnéz	4
Rhodus	1
Salona	1
Thera	1
Thessalonik	1
Trapezunt	2
Zante	6
	133

B.

<i>Munkák neve :</i>	<i>Munkák száma :</i>
Anthologia	1
Bölcsészet	18
Chronologia	1
Classicusok kiadásai	23
„ magyarázatai	10
Csillagászat	1
Encyclopaedia	1
Ethnographia	1
Földrajz és útleírás	6
Gazdászat	1
Hadtan	1
Hírlap	2
Hittan	187
Költészet	50
Könyvészet	1
Nevelészet	1
Nyelvtan	11

<i>Munkák neve :</i>	<i>Munkák száma :</i>
Orvostan	3
Politika	4
Régészet	2
Rhetorika és emlékbeszédek	26
Szótár	2
Természettudomány	6
Történelem	62
Törvénytudomány	7
Vegyes	40
Verstan	1
	351

E közül van fordítva: arabsból 1, francziából 1, latinból 8, olaszból 1.

XVIII. század.

A.

<i>Hely vagy tartomány neve :</i>	<i>Az ott született írók száma :</i>
Acarnania	4
Aetolia	4
Agrapha	6
Ampelakia	1
Andros	1
Antiparos	1
Argos	1
Arta	1
Athén	11
Callipolis	1
Cephalonia	17
Chios	6
Creta	16
Cyprus	6
Cythéra	1
Dodóna	1
Epirus	4
Galaxidion	1
Ithaka	1
Janina	25

<i>Hely vagy tartomány neve:</i>	<i>Az ott született írók száma:</i>
Kastoria	5
Konstantinápoly	13
Korfú	16
Korinth	2
Laconia	2
Larissa	2
Lesbos	1
Leucadia	4
Macedonia	24
Melos	1
Messenia	2
Missolunghi	2
Mityléne	2
Monembasia	2
Naupactos	1
Nauplia	1
Paros	1
Patmos	2
Patras	4
Peloponnéz	8
Philippopolis	1
Rhodus	4
Salonae	1
Sinope	2
Skiathos	1
Skopelos	1
Théra	1
Thessalia	8
Thrácia	3
Trapezunt	5
Zante	10
	<hr/>
	241

B.

<i>Munkák neve:</i>	<i>Munkák száma:</i>
Anthologia	1
Beszély	5

<i>Munkák neme:</i>	<i>Munkák száma:</i>
Bölcsezet	58
Chronologia	4
Classicusok kiadásai	2
" magyarázatai	12
" fordításai népnyelvre	26
Csillagászat	2
Encyclopaedia	2
Ethnographia	3
Földrajz és útleírás	19
Festészet	1
Hadtudomány	2
Hittan	122
Irodalomtörténet	5
Kereskedelem	1
Költészet	130
Költészettan	2
Könyvészet	3
Mennyiségtan	5
Mértan	4
Mythologia	4
Naptár	6
Nevelészet	9
Nyelvtan	40
Orvostudomány	24
Politika	16
Regény	3
Régészet	7
Rhetorika	33
Számítás	7
Szótár	8
Természettudományok	22
Történelem	78
Törvénytudomány	14
Vegyesek	60
Zenészet	1

Ezek közül fordítás:

angolból	1
arabsból	2
franciából	21
latinból	27
magyarból	3
németből	12
olaszból	22
törökből	2
	<hr/>
	90

XIX. század.

1821-ig.

A.

<i>Hely vagy tartomány neve :</i>	<i>Az ott született írók száma :</i>
Acarmania	1
Agrapha	1
Athén	2
Cephalonia	5
Chios	3
Creta	1
Epirus	1
Janina	2
Kastoria	1
Konstantinápoly	5
Korfú	2
Larissa	2
Leucadia	1
Macedonia	1
Naxos	1
Olympia	1
Paros	1
Siphnos	1
Smyrna	2
Thessalia	5
Thessalonik	1
Thrácia	1
Zante	2
	<hr/>
	43

B.

<i>Munkák neve :</i>	<i>Munkák száma :</i>
Beszély	23
Bölcsészet	29
Chronologia	2
Classicusok kiadásai	48
" magyarázatai	19
" fordításai népnyelvre	4
Csillagászat	2
Encyclopaedia	2
Festészet	1
Folyóirat	2
Földrajz és útleírás	10
Hittan	60
Irodalomtörténet	2
Költészet	50
Költészettan	1
Mértan	2
Mythologia	1
Nevelészet	1
Nyelvtan	23
Orvostudomány	4
Politika	12
Rajztan	1
Regény	2
Régészet	7
Rhetorika	7
Számтан	2
Szótár	20
Természettudományok	14
Történelem	31
Törvénytudomány	2
Vegyes	20
Verstan	2
Zenészet	1
	407

Ezek közül fordítás

angolból	2
brahmanból	11
franciából	7
latinból	2
németből	15
olaszból	40
	<hr/>
	77

Száthasz könyvében tehát 2200 munkát találtam följegyezve, melyek Konstantinápoly bevétele óta 1821-ig írtak; s ezek közül csak 187 van fordítva. A többi eredeti. Továbbá a tartalomra nézve e 2200 munka között van 616 hittani, marad tehát 1584 tudományos és irodalmi munka.

Meg kell azonban jegyezni, hogy Száthasz számtalan, ezerekre menő, leveleket is említ különféle íróktól, melyek legnagyobb része kiadatlanul őriztetik még a számos görög könyvtárakban; úgy hogy ezek, ha kiadatnának, könnyen száz legnagyobb rétű s vastagságu kötetet képeznének.

Ezektől tehát eltekintvén, csak azt akarom kimutatni, hogy minő sorban következnek egymásután *mennyiségök* szerint a különféle világi tartalmu munkák. Ez pedig kiderül a következő átnézetből:

290	költészeti
222	történelmi
147	bölcsészeti
116	classicus kiadása
110	nyelvtani
108	magyarázat classicusokhoz
100	rhetorikai
55	föld- és néprajzi
44	természettudományi
43	orvostudományi
42	politikai
42	szótár
35	beszély és regény
34	classicus fordítása népnyelvre
29	törvénytudományi
24	régészeti

21	szám-, mér-, és mennyiségtani
19	chronologiai
13	nevelészeti
9	csillagászati
7	irodalomtörténeti
6	könyvészeti
”	mythologiai
”	naptár
5	festészeti
”	encyclopaedia
4	zenészeti
3	hadtudományi
”	költészettani
”	verstani.

Ha e számarányok fölött elmélkedünk, nem lehet fölismerni azt a csodálatos összehangzatot, mely a hajdan- és jelenkori görögök irodalmi hajlandóságai között mutatkozik. Valamint a régi görögök kiválólag költői nép levén sokkal több költészeti munkát teremtettek, mint prózáit, úgy késő ivadékaiknál is azt látjuk, hogy a munkák nemei közül egyben sem írtak annyit mint a költészetben.

Nem tagadhatni továbbá, hogy a régi görögök a költészet után leginkább a történetírást kedvelték. Müller Károly munkájából. (*Fragmenta Historicorum Graecorum*) kitűnik legalább, hogy a Kr. e. VI. századtól Kr. u. a VII. századig mintegy 760 görög történetíró élt.

A mi átnézetünkből pedig látszik, hogy a mai görögök is épen olyan szeretettel karolják föl a történetírást, mint dicső őseik.

Ugyan ezt a szellemi rokonságot a görög hajdan és újkor között mutatja a mi átnézetünk a bölcsészetben és nyelvészetben is.

Hogy Száthasz sokkal több anyagot gyűjtött össze, mint Vretosz, az onnan van, mivel Száthasz számos görög könyvtárt kutatót fel, mihez egész készséggel szavazta meg neki a görögországi kormány a szükséges költségeket.

II.

Paranikas.

(Παρανίκας.)

Száthasz munkájával rokontermészetű az, melyet Paranikas Máté a Konstantinápolyban székelő görög irodalmi egyletben (Φιλολογικὸς σύλλογος) olvasott fel s ennek hozzájárulásával ki is adott e cím alatt: *Ματθαίου Παρανίκα σχεδιασμα περι τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει καταστάσεως τῶν γραμμάτων ἀπὸ ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως (1453 μ. Χ.) μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστῶσης ἑκατονταετηρίδος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1867.*

Azaz : *Paranikasz Máté vázлата a tudományosság állapotáról a görög nemzetnél Konstantinápoly bevétele óta (1453 Kr. u.) a jelen század elejeig. Konstantinápoly 1867.*

E munkában elősorolja mind ama görög férfiakat, kik Konstantinápoly bukása után a jelen század kezdeteig tanítással foglalkodtak, és ama görög tanodákat, melyek e hosszú idő alatt fenálltak.

E munkákból újra fényesen bebizonyúl, hogy a sanyarok századai sem voltak képesek a régi görög szellemet és érzelmet a jelenkori görögökben kioltani; hanem hogy e szellem és érzelem tanodáik eszköze által nemzedékről nemzedékre átszállott.

Ilyen görög tanoda volt:

Konstantinápolyban	20
a török birodalom európai tartományaiban	100
ázsiai tartományaiban	20
a szigeteken	25
a török birodalmon kívül	20

E tanodákban mindenek fölött a régi görög írókat magyarázták, kiknek munkáit a hazafiuság szent végrendeletének tekintették. Mindegyik tanító, mindegyik, csak némileg is mívelt, atya könyv nélkül tudta a régi görög írók számos emlékmondásait, úgy hogy mintegy élő anthológiát képviselt. A tanítók buzgalma fáradhatlan volt; növendékeik pedig nem azért tanultak, hogy hivatalokat hajhászszanak, hanem hogy miveljék a nemzet szellemi talaját, s ezt tették dacára a tanítókat és tanulókat fenyegető ezer és ezer veszélynek.

De ha semmi vérkötelék nem tartotta össze a hajdan- és jelenkori görögöket, miért veszélyeztették volna ez utóbbiak életöket, hogy megmentsek az amazoktól reájok szált örökségöket?

A pusztá számok többet bizonyítanak mint hosszú okoskodások; azért nem vonakodtam összeszámlálni a görög tanárokat, kiket Paránikas munkája különféle helyein névszerint említ.

A törökbirodalom

európai tartományaiban volt . . .	349 tanár
ázsiai és áfrikai tartományaiban . .	41 „
a jóniai szigeteken	66 „
Créta szigetén	7 „
Cyprus szigetén	3 „
Chiosz szigetén	19 „
A Cycladok és Sporadok szigetein .	27 „
	512

Természetes, hogy itt csak olyanokról van szó, kik tudományokat tanítottak, nem pedig elemi tanítókról.

III.

Hírlapok és folyóiratok.

Vrétosz és Száthasz említnek néhány görög hírlapot és folyóiratot a görög királyság előtti korból. De adataikat kiegészítette a *Pandóra* című athéni folyóirat, mely szerint a XVIII. századtól kezdve Görögország feltámadásáig tizenkilencz görög hírlap és folyóirat látott napvilágot. Ugyan is:

1) 1793-ban január 4-kén adatott ki Bécsben az *Ἐφημερίς* című görög hírlap első száma, melynek folytatását ismerjük ugyanazon évi június 28-áig. Ez tehát félévi folyam, mely 520 lapból áll 8 ad rétbén.

A XIX-ik században megjelentek a következők:

2) *Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος*. Politikai, irodalmi és kereskedelmi hírlap. Kiadta Alexandrides Demeter. Későbbben Pharmakides és Kokkinákisz. Bécs 1811. 1812. 1813. 1814. 1816. 1817. 1818. 1819.

3) *Ἐρμῆς ὁ Λόγιος, ἢ φιλολογικαὶ ἀγγελίαι*. (A tudós Merkur, vagy irodalmi jelentések.) Szerkesztette Gazisz Anthim. Bécs, 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821.

4) *Μέλισσα, ἡ Ἐφημερίς Ἑλληνική*. (Méh, vagy hellén hirlap). Szerkesztette Kondósz Korfúból. Páris 1819. 1820. 1821.

5) *Καλλιόπη*. (Calliope. Irodalmi lap). Kiadta Athanász Stagirából. Bécs 1820. 1821.

6) *Ἑλληνική σάλπιγξ* (Hellén kürt). Messenia mezővárosában, Kalamában 1821.

7) *Ἑλληνικὰ Χρονικά*. (Görög évtapok). Missolonghiban 1824.

8) *Ὁ φίλος τοῦ νόμου, ἡ Ἐφημερίς τῆς διοικήσεως*. (A törvény barátja, vagy a közigazgatás hirlapja). Hydrában 1824.

9) *Ἐφημερίς Ἀθηνῶν*. Szerkesztette Psyllasz, Athénben 1824.

10) *Γενική Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος*. (Görögország általános hirlapja). Kormánylap. Naupliában 1825.

11) *Ἀνεξάρτητος Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος* (Görögország független hirlapja). Aeginában 1827.

12) *Ἥως* (Hajnal). Irodalmi és politikai lap. Naupliában 1830.

13) *Ἡ Αἰγιναία, Ἐφημερίς φιλολογικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ*. (Aeginea; irodalmi és régészeti hirlap). Aeginában 1831.

14) *Ἀθηνᾶ, Ἐφημερίς φιλολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ*. (Minerva; irodalmi és tudományos hirlap). Naupliában 1831.

15) *Ἀπόλλων*. Ellenzéki hirlap. Előbb Naupliában jelent meg 1831-ben, azután Hydrában.

16) *Ἑλληνικὸς καθρέπτης*. (Hellen tükör). Naupliában 1832.

17) *Ἑλληνικὴ Μέλισσα*. (Görög méh). Ugyanott 1832.

18) *Ἡ Ἐθνικὴ*. (A nemzeti). Aeginában 1832.

19) *Χρόνος* (Idő). Naupliában 1833.

Innen látszik, hogy sem Vrétosz, sem Száthasz nem sorolták elő szabatosan a görög hirlapokat és folyóiratokat, melyek a görög királyság felállításáig megjelentek.

A ma megjelenő görög hirlapokat és folyóiratokat pedig mutatja a következő átnézet, melyet Vrétosz Marinosznak az 1868-ik évre szóló nemzeti naptárából (*Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον*) merítettem.

A.

Hírlapok.

<i>Neve:</i>	<i>Megjelenési helye:</i>	<i>Évfolyama:</i>	<i>Tartalma:</i>
1. <i>Αθηνα</i> (Minerva)	Athén	34	Politikai és irodalmi.
2. <i>Αιτωλικός Ἀστὴρ</i> (Aetoliai csillag)	Missolongi	2	Politikai és tudósítási.
3. <i>Αιών</i> (Század)	Athén	28	Ugyanaz.
4. <i>Ἀλήθεια</i> (Igazság)	Athén	2	"
5. <i>Ἀναγέννησις</i> (Újraszületés)	Korfú	1	"
6. <i>Ἀναμόρφωσις</i> (Reform)	Cephalonia	1	Politikai
7. <i>Ἀνατολή</i> (Kelet)	Athén	13	Politikai és irodalmi.
8. <i>Ἀργολίς</i> (Argolisz)	Nauplia	2	Néplap.
9. <i>Ἀρκαδία</i> (Arkádia)	Tripolis	10	"
10. <i>Ἀστὴρ Κυκλάδων</i> (A Cykládok csillaga)	Hermopolis	10	Politikai és irodalmi.
11. <i>Ἀγγή</i> (Reggel)	Athén	9	Politikai.
12. <i>Βροντή</i> (Mennydörgés)	Patras	1	Élclzap.
13. <i>Δικαιοσύνη</i> (Igazságosság)	Athén	1	Politikai.
14. <i>Δικαστικὸς Κλητὴρ</i> (Törvénytészeki idéző)	Athén	6	Törvénykezési.
15. <i>Δίκη</i> (Jog)	Zante	1	Jogi.
16. <i>Ἐθνεγεσία</i> (Nemzet ébredése)	Athén	1	Politikai és irodalmi.
17. <i>Ἔθνος</i> (Nemzet)	Hermopolis	2	"
18. <i>Ἐθνογυλαξ</i> (Nemzetör)	Athén	5	"
19. <i>Ἐλευθερία</i> (Szabadság)	Tripolis	1	"
20. <i>Ἐλπίς</i> (Remény)	Athén	31	"
21. <i>Ἐπαρρόπησις</i> (Órködés)	Cephalonia	1	Kritikai.
22. <i>Ἑρμούπολις</i> (Hermopolis)	Hermopolis	3	Közhasznu.
23. <i>Ἐφημερίς τοῦ Λαοῦ</i> (A népujsága)	Korfú	1	Néplap

<i>Neve:</i>	<i>Megjelenési helye:</i>	<i>Évfolyama:</i>	<i>Tartalma:</i>
24. Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως (A kormány hirlapja)	Athén . . .	33 . .	Törvények, rendeletek, kinevezések stb.
25. Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων (A viták hirlapja)	Tripolis . .	1 . .	Politikai.
26. Ἐὐαγγελισμός (Jó hír)	Athén . . .	5	"
27. Ἐὐριπος (Euripus)	Chalkis . . .	2	"
28. Ἐὐφρόνη (Enyhítés)	Patras . . .	1	"
29. Ἐωθινὸς Ταχυδρόμος (Reggeli futár)	Athén . . .	1	"
30. Ἡλιος (Nap)	Athén . . .	9	Politikai és irodalmi.
31. Ἡπειρος (Epirus)	Leukádia . .	1 . .	"
32. Θέμις (Jogistennő)	Cephalonia	1	Jogi
33. Θέμις	Zante . . .	2	"
34. Καθήκον (Kötelvény)	Kaláma . . .	1 . .	"
35. Κερωνός (Mennykő)	Athén . . .	1 . .	Élczlap.
36. Λακωνία (Lakónia)	Sparta . . .	6 . .	Politikai és irodalmi.
37. Λευκάς (Leukadia)	Leukádia . .	1 . .	Politikai és irodalmi.
38. Μανρῆς (a szerkesztő neve, melynek jelentése: Feketés)	Hermopolis	2 . .	Élczlap.
39. Μέλλον (Jövő)	Athén . . .	3 . .	Politikai és irodalmi.
40. Μέρμινα (Gond)	Athén . . .	9	"
41. Μεσσήνη (Messene)	Kaláma . . .	1 . .	Néplap.
42. Μεσσηνία (Messenia)	" . . .	10	"
43. Μίνως (Minos)	Patras . . .	24 . .	Vegyes.
44. Νέα (Újdonságok)	Hermopolis	1 . .	Politikai.
45. Νέα Γενιά (Új nemzedék)	Athén . . .	5	"
46. Νέα Ἐποχή (Új korszak)	Cephalonia	9	"
47. Νέα Σπάρτη (Új Sparta)	Sparta . . .	2 . .	Politikai és irodalmi.
48. Νόμος (Törvény)	Hermopolis	3	"
49. Οὐάροια (Egyetértés)	Zante . . .	1	"

<i>Neve:</i>	<i>Megjelenési helye:</i>	<i>Évfolyama:</i>	<i>Tartalma:</i>
50. Παρατηρητής (Figyelmező)	Athén . . .	2 . . .	Politikai és irodalmi.
51. Παλιγγενεσία (Újjászületés)	Athén . . .	5	"
52. Πάτραι (Patras)	Patras . . .	16	"
53. Πατρίς (Hon)	Syros . . .	1	"
54. Πελοπόννησος (Peloponnéz)	Kaláma . . .	7	"
55. Προϊνός Κήρυξ (Reggeli hirnök)	Athén . . .	21 . . .	Kereskedelmi és gazdasági
56. Ραδάμανθυς (Rhadamanthus)	Athén . . .	26 . . .	Politikai és irodalmi.
57. Ρουμελιώτης (Ruméliai)	Missolongi	1	"
58. Τύπος (Sajtó)	Leukádia	1	"
59. Φάρος Όθρυος (Othrys világító tornya)	Lamia . . .	11	"
60. Φήμη (Hír)	Athén . . .	32 . . .	Politikai, irodalmi és kereskedelmi.
61. Φιλόδημος (Község barátja)	Aegium . . .	1 . . .	Politikai.
62. Φιλόλαος (Népbarát)	Athén . . .	8 . . .	Politikai
63. Φιλόπατρις Έλλην (Honszerető görög)	" . . .	12	"
64. Φοίνιξ (Phoenix)	Patras . . .	9 . . .	Politikai, irodalmi és kereskedelmi.
65. Φραγκλίνος (Franklin)	Athén . . .	1 . . .	Politikai.
66. Φωνή του Έλληρος (A görög szava)	Zante . . .	2 . . .	Politikai és irodalmi.
67. Φωνή του Λαού (Nép szava)	Lamia . . .	5	"
68. Φωνή των Έπαρχιων (Megyék szava)	Tripolis . . .	7	"
69. Φωνή των χωρικών (Parasztok szava)	Korfú . . .	2	"
70. Φως (Világosság)	Athén . . .	7	"
71. Χρηματιστήριο (Tőzsde)	Hermopolis	3 . . .	Kereskedelmi.

B.

Folyóiratok.

<i>Neve:</i>	<i>Megjelenési helye:</i>	<i>Érfolyama:</i>	<i>Tartalma:</i>
1. <i>Ἀγανίππη</i> (Aganippe) . . .	Zante . . .	1 . .	Tudományos és irodalmi.
2. <i>Ἄρτεμις</i> (Diana)	Athén . . .	1 . .	Nők lapja.
3. <i>Ἀσκληπίος</i> (Aesculáp) . . .	Athén . . .	11 . .	Orvosi.
4. <i>Ἀστὴρ Ἀνατολῆς</i> (Keletcsil- laga)	Athén . . .	9 . .	Családi lapok.
5. <i>Ἐθνικὴ βιβλιοθήκη</i> (Nemze- ti könyvtár)	Athén . . .	2 . .	Tudományos és irodalmi.
6. <i>Ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου</i> (A kereskedelem szabadsá- ga)	Hermopolis	2 . .	Kereskedelmi.
7. <i>Ἐφημερίς Νομικὴ καὶ τῶν</i> <i>Ἄγγελιῶν</i> (Törvénytudo- mányi és hirdetési folyó- irat)	Athén . . .	1 . .	Törvénytudo- mányi.
8. <i>Ἐφημερίς τῶν φιλομαθῶν</i> (A tanszeretők folyóira- ta)	Athén . . .	16 . .	Közoktatási.
9. <i>Ἐὐαγγελικὸς Κήρυξ</i> (Evan- géliumi hírnök)	Athén . . .	10 . .	Egyházi.
10. <i>Ὀνήσανδρος</i> (Onosander) . .	Athén . . .	3 . .	Hadtudományi.
11. <i>Πανδώρα</i> (Pandóra)	Athén . . .	17 . .	Tudományos és irodalmi.
12. <i>Φιλόστοργος Μήτηρ</i> (A gyön- gében szerető anya)	Athén . . .	5 . .	Nevelészet.
13. <i>Χρυσάλλης</i> (Arany pillangó)	Athén . . .	4 . .	Tudományos és irodalmi.

Összesen tehát 71 hirlap és 13 folyóirat. S mind ezek a szabad Görögországban jelennek meg. Vannak azonban ezeken kívül görög hirlapok és folyóiratok, melyek más országokban jelennek meg, ú. m.:

1) *Ἀμάλθεια* (Amalthea) politikai és irodalmi lap, Smyrnában, 20 év óta.

